

(R)

31 JAN 2003

**WARGA TUA DI MALAYSIA:
SATU KAJIAN TERHADAP PESARA-PESARA KERAJAAN
DI WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR
DAN SELANGOR DARUL EHSAN**

CLOSED STACKS

OLEH

CHE LEMAN BIN HAMZAH

LAPORAN PENYELIDIKAN INI DIKEMUKAKAN
KEPADA FAKULTI EKONOMI DAN PENTADBIRAN
UNIVERSITI MALAYA
SEBAGAI MEMENUHI SEBAHAGIAN DARIPADA
SYARAT UNTUK MENDAPATKAN
IJAZAH SARJANA PENTADBIRAN AWAM

SESI 1995/96

Perpustakaan Universiti Malaya

A506426657

PERPUSTAKAAN UNIVERSITI MALAYA

G
17/12

ABSTRAK

Ketuaan adalah merupakan pusingan terakhir dalam proses kehidupan manusia. Warga tua adalah merupakan golongan yang telah dipersetujui oleh ramai penyelidik sebagai manusia yang telah mencapai umur enam puluh tahun ke atas. Sebagai manusia biasa, warga tua juga memerlukan keperluan-keperluan fisiologi dan sosio-budaya, ekonomi, dan kesihatan untuk terus hidup di dunia ini.

Persaraan pula adalah merupakan satu proses, di mana ianya ialah tahap terakhir dalam pusingan pekerjaan bagi seseorang pekerja. Umur persaraan adalah berbeza-beza di antara satu negara dengan negara yang lain. Bagi kes Malaysia, umur persaraan wajib bagi pekerja-pekerja di sektor awam ialah lima puluh lima tahun^{56 tahun}. Walau bagaimanapun, seseorang pekerja sektor awam boleh memilih untuk bersara lebih awal daripada itu, iaitu secepat-cepatnya pada umur empat puluh tahun (dalam kes biasa).

Dalam menempuh hidup di alam persaraan, pesara-pesara tidak dapat lari dari menghadapi masalah atau kesulitan untuk menyesuaikan diri di peringkat permulaan persaraan mereka. Dalam pada itu, terdapat juga pesara-pesara yang terus menghadapi masalah dalam memenuhi keperluan hidup, walaupun telah lama bersara.

Kajian ini telah dijalankan ke atas dua ratus orang pesara kerajaan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Selangor Darul Ehsan. Analisis frekuensi dan ujian hipotesis telah dijalankan berdasarkan data-data yang diperolehi dari soal selidik.

Para pesara, sama juga seperti warga tua yang lain, memerlukan beberapa keperluan untuk meneruskan hidup di alam persaraan. Antara keperluan yang dianggap penting ialah keperluan fisiologi dan sosio-budaya, keperluan ekonomi, dan keperluan kesihatan.

Untuk memenuhi keperluan fisiologi dan sosio-budaya, dari analisis yang telah dijalankan, menunjukkan majoriti pesara bersetuju bahawa keperluan ini sangat penting dan perlu dipenuhi. Mereka juga didapati tidak banyak menghadapi masalah untuk memenuhinya.

Begitu juga bagi keperluan ekonomi, kebanyakan pesara menganggap keperluan ini penting. Majoritinya menyatakan bahawa kedudukan ekonomi mereka adalah baik, walaupun telah bersara dan mendapat pencen yang kurang dari jumlah gaji yang mereka perolehi dahulu.

Bagi keperluan kesihatan, lebih dari separuh pesara mengaku bahawa mereka berkeadaan sihat, dan tidak menghadapi masalah untuk mendapatkan rawatan. Kurang dari separuh pesara yang dikaji menyatakan bahawa mereka menghadapi masalah kesihatan yang kurang baik. Keadaan kesihatan yang kurang baik ini bukanlah disebabkan oleh persaraan mereka, tetapi disebabkan oleh faktor-faktor lain, seperti faktor usia, dan penjagaan kesihatan yang kurang diambil perhatian.

Secara keseluruhannya, didapati kehidupan para pesara di alam persaraan tidak begitu susah seperti yang selalu diperkatakan. Keadaan ekonomi mereka adalah di dalam keadaan yang baik, kehidupan sosial mereka juga baik, dan keadaan kesihatan mereka adalah memuaskan.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, Syukur kepada hadrat Allah swt yang telah memberikan semangat dan kekuatan kepada saya untuk menyiapkan laporan penyelidikan ini. Laporan ini telah berjaya disiapkan hasil dari bantuan pelbagai pihak. Di sini saya ingin mengambil kesempatan untuk merakamkan rasa penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kepada mereka yang berkenaan (sekadar menyebut beberapa nama).

Pertama, saya merakamkan setinggi-tinggi ucapan terima kasih kepada penyelia saya, Profesor Madya Dr Oo Yu Hock, yang telah banyak berkorban masa dan tenaga dalam menyelia saya menyiapkan laporan ini. Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada Encik S. Kuppusamy yang telah membantu saya menyelesaikan beberapa masalah dalam membuat penganalisan terhadap data-data dalam kajian ini.

Seterusnya, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Encik Yeow Chin Kiong, di Bahagian Pencen, Jabatan Perkhidmatan Awam Malaysia, yang telah memberi kebenaran kepada saya untuk menemuramah para pesara yang datang berurusan di kaunter Bahagian Pencen. Ucapan terima kasih juga saya tujukan kepada Tuan Haji Mohd Ali Ithnin, Setiausaha Agung Kehormat Persatuan Pesara Kerajaan Malaysia, yang telah meluangkan masa untuk membantu saya menyediakan informasi-informasi yang sangat berguna.

Kesempatan ini juga saya ambil untuk mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada isteri saya, Ruslima binti Abdullah dan anak-anak kami, Leera Leman, Leman Abdillah, Leman Abdullah, Leeyana Leman, Leesyafiqah Leman, Linawwarah Leman, dan Leman Habib, serta keluarga saya yang lain, yang telah banyak bersabar dan

berkorban di sepanjang pengajian saya ini. Kejayaan yang bakal saya capai nanti adalah juga merupakan kejayaan anda bersama.

Akhir kata, ucapan terima kasih ini juga saya tujukan khas buat rakan-rakan sepengajian, dan semua pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dalam membantu saya menjayakan penulisan laporan ini. Hanya Allah sahaja yang dapat membalas jasa dan budi mereka.

ISI KANDUNGAN

	Halaman
ABSTRAK	i
PENGHARGAAN	iii
ISI KANDUNGAN	v
SENARAI JADUAL	ix
SENARAI RAJAH	xiv
SENARAI KEPENDEKAN	xv
BAB	
I PENGENALAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	1
1.3 Pernyataan Masalah dan Soalan-Soalan Penyelidikan	4
1.4 Objektif Kajian	5
1.5 Kepentingan Kajian	5
1.6 Skop Kajian	6
1.7 Model Penyelidikan	6
1.8 Hipotesis Kajian	8
1.9 Metodologi Kajian	9
1.10 Had Kajian	12
1.11 Susunan Bab-Bab Yang Lain	12

II TINJAUAN KE ATAS BAHAN-BAHAN BERKAITAN DENGAN KAJIAN

2.1 Pengenalan	14
2.2 Konsep Warga Tua	15
2.3 Konsep Persaraan	18
2.4 Konsep Keperluan	21
2.5 Imej Warga Tua	25
2.6 Keperluan Warga Tua	27
2.7 Masalah dan Kesulitan Dalam Memenuhi Keperluan	35
2.8 Kesimpulan	39

III LATAR BELAKANG PESARA-PESARA

3.1 Pengenalan	44
3.2 Perancangan Untuk Menyambut Persaraan	45
3.3 Persaraan Sebagai Satu Ancaman	50
3.4 Masalah-Masalah Persaraan	52
3.5 Pesara-Pesara Kerajaan Di Malaysia	54
3.6 Kesimpulan	76

IV PENEMUAN HASIL KAJIAN: ANALISIS FREKUENSI DAN UJIAN HIPOTESIS

4.1 Pengenalan	80
4.2 Profail Responden	81
4.3 Profail Pekerjaan Sebelum Bersara	90
4.4 Pemilikan Harta dan Tanggungan	95

4.5	Kegiatan Waktu Lapang	112
(4.6)	Keperluan Yang Diperlukan Semasa Bersara	116
(4.7)	Masalah / Kesulitan Dalam Memenuhi Keperluan Semasa Bersara	122
4.8	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Perancangan Awal Sebelum Bersara Dalam Memenuhi Keperluan Di Alam Persaraan	131
4.9	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Bantuan Kerajaan Dalam Memenuhi Keperluan Di Alam Persaraan	132
4.10	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Fisiologi dan Sosio-budaya (Santapan)	134
4.11	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Fisiologi dan Sosio-budaya (Pakaian)	138
4.12	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Fisiologi dan Sosio-budaya (Pergaulan Yang Baik)	142
4.13	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Fisiologi dan Sosio-budaya (Perhubungan Keluarga Yang Baik)	143
4.14	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Fisiologi dan Sosio-budaya (Aktif Dalam Aktiviti Kebajikan)	145
4.15	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Fisiologi dan Sosio-budaya (Keperluan Perumahan)	149
4.16	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Ekonomi (Menambahkan Pendapatan)	150
4.17	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Ekonomi (Keperluan Mencari Pekerjaan Yang Sesuai)	154

4.18	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Ekonomi (Main Saham Untuk Menambahkan Pendapatan)	157
4.19	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Ekonomi (Ekonomi Merosot)	159
4.20	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Kesihatan (Penjagaan Kesihatan Sangat Penting)	163
4.21	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Kesihatan (Keperluan Rawatan Perubatan)	163
4.22	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Kesihatan (Berulang-alik Ke Hospital)	166
4.23	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Kesihatan (Keperluan Tempat Rekreasi)	170
4.24	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Kesihatan (Kepentingan Senaman)	171
4.25	Kesimpulan	172
V	RINGKASAN PENEMUAN, CADANGAN DAN PENUTUP	
5.1	Ringkasan Penemuan	174
5.2	Cadangan-Cadangan	186
5.3	Penutup	190
	BIBLIOGRAFI	191
	LAMPIRAN I	196

SENARAI JADUAL

Jadual		Halan
2.1	Malaysia: Projeksi Penduduk 1980 - 2000	16
3.1	Bahagian Pencen: Jumlah Perjawatan Mengikut Kumpulan	61
3.2	Jumlah Pesara / Penerima Pencen	64
3.3	Perbelanjaan Pencen dan Ganjaran	65
4.1	Umur Responden	81
4.2	Jantina Responden	82
4.3	Bangsa Responden	82
4.4	Agama Responden	83
4.5	Status Perkahwinan Responden	84
4.6	Kelulusan Responden	85
4.7	Tarikh Persaraan Responden	85
4.8	Pendapatan Pencen Responden	86
4.9	Pekerjaan Responden Sekarang	87
4.10	Pendapatan Lain Responden	88
4.11	Bilangan Responden Yang Mempunyai Anak Sudah Bekerja	89
4.12	Bilangan Responden Yang Mempunyai Anak Masih Bersekolah	89
4.13	Bilangan Responden Yang Mempunyai Anak Belum Bersekolah	90
4.14	Jawatan Responden	9
4.15	Jabatan Tempat Responden Bertugas	9

4.16	Kategori Jawatan Responden	93
4.17	Tempoh Perkhidmatan Responden	94
4.18	Sebab-Sebab Responden Bersara	94
4.19	Pemilikan Rumah	95
4.20	Jenis Rumah Yang Dimiliki	96
4.21	Tempat Tinggal Sekarang	97
4.22	Pinjaman Perumahan	98
4.23	Punca Pinjaman Perumahan	98
4.24	Baki Pinjaman Perumahan	99
4.25	Tempoh Pembayaran Pinjaman	100
4.26	Cara Pembayaran Pinjaman	101
4.27	Bayaran Bulanan Pinjaman	101
4.28	Pemilikan Kenderaan	102
4.29	Jenis Kenderaan Dimiliki	103
4.30	Cara Kenderaan Diperolehi	103
4.31	Pinjaman Kenderaan	104
4.32	Baki Pinjaman Kenderaan	104
4.33	Tempoh Bayaran Pinjaman Kenderaan	105
4.34	Bayaran Bulanan Pinjaman Kenderaan	106
4.35	Pemilikan Perniagaan	106
4.36	Status Pemilikan Perniagaan	107
4.37	Jenis Perniagaan	108
4.38	Modal Memulakan Perniagaan	108

4.39	Pemilikan Harta Lain	109
4.40	Simpanan atau Tabungan	110
4.41	Tempat Simpanan / Tabungan	110
4.42	Tanggungan / Liabiliti	111
4.43	Jenis Tanggungan / Liabiliti	112
4.44	Penggunaan Waktu Lapang	113
4.45	Kegiatan Politik	113
4.46	Penglibatan Dalam Politik	114
4.47	Jawatan Dalam Politik	115
4.48	Keperluan Fisiologi dan Sosio-budaya Semasa Bersara	117
4.49	Keperluan Ekonomi Semasa Bersara	119
4.50	Keperluan Kesihatan Semasa Bersara	121
4.51	Masalah / Kesulitan Untuk Memenuhi Keperluan Fisiologi dan Sosio-budaya	124
4.52	Masalah / Kesulitan Untuk Memenuhi Keperluan Ekonomi	127
4.53	Masalah / Kesulitan Untuk Memenuhi Keperluan Kesihatan	129
4.54	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Perancangan Awal Sebelum Bersara Dalam Memenuhi Keperluan Di Alam Persaraan	132
4.55	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Bantuan Kerajaan Dalam Memenuhi Keperluan Di Alam Persaraan	133
4.56	Perhubungan Di Antara Umur Dengan Bantuan Kerajaan	134
4.57	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Santapan	135

4.58	Perhubungan Di Antara Umur Dengan Keperluan Santapan	136
4.59	Perhubungan Di Antara Jantina Dengan Keperluan Santapan	136
4.60	Perhubungan Di Antara Bangsa Dengan Santapan	137
4.61	Perhubungan Di Antara Agama Dengan Keperluan Santapan	138
4.62	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Pakaian	139
4.63	Perhubungan Di Antara Umur Dengan Keperluan Pakaian	140
4.64	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas (Jantina) Dengan Keperluan Pakaian	140
4.65	Perhubungan Di Antara Bangsa Dengan Keperluan Pakaian	141
4.66	Perhubungan Di Antara Agama Dengan Keperluan Pakaian	142
4.67	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Pakaian	143
4.68	Perhubungan Di Antara Bangsa Dengan Keperluan Pergaulan Yang Baik	144
4.69	Perhubungan Di Antara Umur Dengan Perhubungan Keluarga Yang Baik	145
4.70	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Aktif Dalam Aktiviti Kebajikan	146
4.71	Perhubungan Di Antara Umur Dengan Aktif Dalam Aktiviti Kebajikan	147
4.72	Perhubungan Di Antara Pendapatan Dengan Aktif Dalam Aktiviti Kebajikan	148
4.73	Perhubungan Di Antara Status Perumahan Dengan Aktif Dalam aktiviti Kebajikan	149
4.74	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Perumahan	150

4.75	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Menambah Pendapatan	151
4.76	Perhubungan Di Antara Jantina Dengan Menambahkan Pendapatan	152
4.77	Perhubungan Di Antara Pendapatan Dengan Menambahkan Pendapatan	153
4.78	Perhubungan Di Antara Status Perumahan Dengan Menambahkan Pendapatan	154
4.79	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Perlu Mencari Pekerjaan Yang Sesuai	155
4.80	Perhubungan Di Antara Jantina Dengan Perlu Mencari Pekerjaan Yang Sesuai	156
4.81	Perhubungan Di Antara Status Perumahan Dengan Perlu Mencari Pekerjaan Yang Sesuai	156
4.82	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Main Saham Untuk Menambahkan Pendapatan	157
4.83	Perhubungan Di Antara Jantina Dengan Main Saham Untuk Menambahkan Pendapatan	158
4.84	Perhubungan Di Antara Pendapatan Dengan Main Saham Untuk Menambahkan Pendaaptan	159
4.85	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Ekonomi Merosot	160
4.86	Perhubungan Di Antara Bangsa Dengan Ekonomi Merosot	161
4.87	Perhubungan Di Antara Agama Dengan Ekonomi Merosot	162
4.88	Perhubungan Di Antara Pendapatan Dengan Ekonomi Merosot	162
4.89	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Penjagaan Kesihatan	163
4.90	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Rawatan Perubatan	164

4.91	Perhubungan Di Antara Umur Dengan Keperluan Rawatan Perubatan	165
4.92	Perhubungan Di Antara Status Perumahan Dengan Keperluan Rawatan Perubatan	166
4.93	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Berulang-alik Ke Hospital	167
4.94	Perhubungan Di Antara Umur Dengan Berulang-alik Ke Hospital	168
4.95	Perhubungan Di Antara Bangsa Dengan Berulang-alik Ke Hospital	168
4.96	Perhubungan Di Antara Agama Dengan Berulang-alik Ke Hospital	169
4.97	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Keperluan Tempat Rekreasi	170
4.98	Perhubungan Di Antara Angkubah Bebas Dengan Kepentingan Senaman	171
4.99	Perhubungan Di Antara Jantina Dengan Kepentingan senaman	172

SENARAI RAJAH

Rajah	Halaman	
1	Model Penyelidikan	7

SENARAI KEPENDEKAN

- DBKL - Dewan Bandaraya Kuala Lumpur
- EDP - "Electronic Data Processing"
- JKKK - Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung
- JPA - Jabatan Perkhidmatan Awam Malaysia
- JUSA - Jawatan Utama Sektor Awam
- KWSG - Kumpulan Wang Simpanan Guru-Guru
- PIBG - Persatuan Ibu Bapa dan Guru
- PKNS - Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor
- PPKM - Persatuan Pesara Kerajaan Malaysia
- PTD - Pegawai Tadbir dan Diplomatik
- SPSS - "Statistical Package for Social Sciences"
(Pakej Statistik Untuk Sains Sosial)
- SSB - Skim Saraan Baru